

Bryssel, 25. marraskuuta 2019
(OR. en)

14354/19

Toimielinten väliset asiat:

2015/0270(COD)
2016/0360(COD)
2016/0361(COD)
2016/0362(COD)
2016/0364(COD)
2018/0060(COD)
2018/0063(COD)

EF 341
ECOFIN 1060
CCG 27
DRS 63
CODEC 1656
JAI 1226
JUSTCIV 223
COMPET 759
EMPL 576
SOC 762
IA 205

ILMOITUS

Lähettiläs:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Pankkiunionin vahvistaminen – Tilanneselvitys

Pankkiunionin vahvistaminen – puheenjohtajavaltion tilanneselvitys

I JOHDANTO

1. Neuvosto on pankkiunionin täydentämisestä koskevasta etenemissuunnitelmasta 17. kesäkuuta 2016 antamiensa päätelmien (10460/19, 'kesäkuun 2016 etenemissuunnitelma') mukaisesti pyrkinyt rakentavin toimin vahvistamaan pankkiunionia ja samalla seuraamaan riskien vähentämisen ja muiden suunniteltujen toimenpiteiden edistymistä.
2. Neuvoston edistymistä pankkiunionin vahvistamisessa on esitelty seuraavissa puheenjohtajavaltioiden laatimissa tilanneselvityksissä: Alankomaat (asiak. 10036/16), Slovakia (asiak. 14841/16), Malta (asiak. 9484/17), Viro (asiak. 14808/17), Bulgaria (asiak. 9819/18), Itävalta (asiak. 14452/18) ja Romania (9729/19 ADD 1). Raportointi kuuluu pankkiunionin vahvistamista käsittelevän neuvoston ad hoc -työryhmän, jäljempänä 'ad-hoc -työryhmä', toimeksiantoon (5006/16).
3. Eurohuippukokous hyväksyi 14. joulukuuta 2018 laajennetussa kokoonpanossaan euroryhmän päätöksen perustaa korkean tason työryhmä, jonka tehtävänä on käsitellä seuraavia vaiheita pyrittäessä laatimaan etenemissuunnitelma eurooppalaista talletussuojajärjestelmää (EDIS) koskevien poliittisten neuvottelujen aloittamiseksi noudattaen vuoden 2016 etenemissuunnitelman kaikkia osia asianmukaisessa järjestyksessä.
4. Korkean tason työryhmässä vuoden alkupuoliskolla käytyjen keskustelujen tulosten perusteella euroryhmä päätti laajennetussa kokoonpanossaan kesäkuussa 2019, että tarvitaan lisää teknistä työtä vakaaseen pankkiunioniin tähtäävän siirtymävaiheen määrittelemiseksi pankkiunionin keskeisiä osia ja niiden jaksottamista varten noudattaen vuoden 2016 etenemissuunnitelman kaikkia osatekijöitä. Euroryhmä antoikin laajennetussa kokoonpanossaan korkean tason työryhmälle tehtäväksi jatkaa tätä työtä ja raportoida siitä joulukuuhun 2019 mennessä.

5. Edellä esitetty huomioon ottaen puheenjohtajavaltio Suomi kutsui 13. tammikuuta 2016 (5006/16) perustetun ad hoc -työryhmän koolle kerran vuoden 2019 jälkipuoliskolla. Ad hoc -työryhmän toimeksiannon mukaisesti tavoitteena oli esittää valtuuskunnille koordinoitu näkemys edistymisestä pankkiunionin vahvistamiseen liittyvien eri toimintalinjojen käsittelyssä.
6. Tämä tilanneselvitys on laadittu puheenjohtajavaltio Suomen johdolla ottaen huomioon valtuuskuntien esittämät näkemykset sekä vaatimukset saada kirjallinen selvitys siitä, miten EDISiä ja pankkiunionin vahvistamista koskevat toimet ovat edistyneet. Selvitystä ei voida pitää valtuuskuntia sitovana, sillä se on puheenjohtajavaltion arvio ad hoc -työryhmän kokouksessa käytyjen keskustelujen tuloksista. Selvityksen tarkoituksena on luoda jatkuvuutta ja helpottaa tulevan puheenjohtajavaltion työtä.

II EUROOPPALAISTA TALLETUSSUOJAJÄRJESTELMÄÄ (EDIS) KOSKEVA EHDOTUS

7. Korkean tason työryhmässä parhaillaan käytävät keskustelut huomioon ottaen ad hoc -työryhmän teknisessä työssä keskityttiin huolehtimaan jatkuvuudesta ja helpottamaan mahdollisia jatkokeskusteluja, jotta euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa voitaisiin sopia tehostetusta etenemissuunnitelmasta.

8. Romanian puheenjohtajakaudella käytyjen keskustelujen jälkeen komission yksiköt esittelivät päivitetyn tiedonkeruumallin, joka tukee eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän mukaisten riskiperusteisten kannatusmaksujen laskentamenetelmää. Malliluonnos perustuu suurelta osin Maltan puheenjohtajakaudella vuonna 2017 käynnistettyyn tiedonkeruuseen, jonka tavoitteena oli määritellä menetelmä, jolla lasketaan eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän riskiperusteiset kannatusmaksut. Siinä otetaan huomioon myös Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) toukokuussa 2015 talletusten vakuusjärjestelmiin suoritettavien kannatusmaksujen laskentamenetelmistä antamissa ohjeissa määritellyt riski-indikaattorit ('keskeiset riski-indikaattorit'), ja lisätään joitakin uusia tietokenttiä. Valtuuskuntien alustava suhtautuminen aloitteeseen ja uusiin tietokenttiin oli myönteinen. Joillakin valtuuskunnilla oli kysymyksiä ehdotetun aikataulun toteutuskelpoisuudesta ja joidenkin tietojen saatavuudesta ottaen huomioon myös mahdollisesti sovellettavat luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset. Komissio aloittaa piakkoin tiedonkeruun ottaen huomioon ad hoc -työryhmässä käydyn keskustelun ja jäsenvaltioiden kirjallisessa menettelyssä mahdollisesti esittämät lisähuomautukset. Komissio esitti myös olevansa valmis tiedottamaan jäsenvaltioille tiedonkeruussa edistymisestä tulevalla Kroatian puheenjohtajakaudella.
9. Komission yksiköt esittelivät komissiolle konsultointitoimeksiantona laaditun ja pian julkaistavan tutkimuksen "Options and national discretions under the Deposit Guarantee Scheme Directive and their treatment in the context of a European Deposit Insurance Scheme" tärkeimmät tulokset. Vaikka tutkimusta pidettiin yleisesti ottaen tervetulleena ja hyödyllisenä sikäli, että se antaa lisätietoja talletusten vakuusjärjestelmiä koskevan aineellisen lainsäädännön ja eurooppalaista talletussuojajärjestelmää koskevan ehdotuksen välisestä vuorovaikutuksesta, tutkimukseen sisältyvien toimintapoliittisten suositusten osalta esitettiin joitakin alustavia huolenaiheita. Komissio totesi, että kunhan tutkimus on julkaistu, sen sisällöstä voidaan keskustella yksityiskohtaisemmin jäsenvaltioiden edustajien kanssa.

III PANKKIPAKETIN TÄYTÄNTÖÖNPANO

10. Komissio esitti 23. marraskuuta 2016 lainsäädäntöpakettin ("pankkipaketti"), joka sisälsi kaksi asetusehdotusta ja kolme direktiiviehdotusta seuraavista aiheista:
- pankkien vakavaraisuusvaatimukset (muutokset asetukseen (EU) N:o 575/2013 – "vakavaraisuusasetus" ja direktiiviin 2013/36/EU – "vakavaraisuusdirektiivi")
 - pankkien elvytys ja kriisinratkaisu (muutokset direktiiviin 2014/59/EU – "pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi" (BRRD), jotka on sisällytetty kahteen eri direktiiviin, ja muutokset asetukseen (EU) N:o 806/2014 – "yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskeva asetusta" (SRMR)).
11. Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät komission ehdotusten perusteella muutoksia edellä mainittuihin asetuksiin ja direktiiveihin. Muutokset hyväksyttiin kahdessa vaiheessa – joulukuussa 2017 ja toukokuussa 2019. Toukokuussa 2019 hyväksytyt säädökset tulivat voimaan 27. kesäkuuta 2019. Soveltamispäiviä ja siirtymäsäännöksiä on monia, ja molemmat direktiivit on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä. Joidenkin sääntöjen soveltaminen aloitettiin välittömästi mutta useimpia niistä ryhdytään soveltamaan aikaisintaan vuoden 2021 puolivälissä, kun taas joissakin säännöissä on vuoteen 2024 ulottuva siirtymäkausi.
12. Odottaessa Baselin komiteassa pääomavaatimusten osalta tehtävän työn lopullisia tuloksia pankkipaketilla pannaan täytäntöön useita Baselin pankkivalvontakomitean ja finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän (FSB) marraskuussa 2016 sopimia elementtejä. Näitä ovat etenkin vähimmäisomavaraisuusaste, pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), kokonaistappionkattamiskykyä (TLAC) koskeva vaatimus maailmanlaajuisille järjestelmän kannalta merkittävälle laitoksille, suuria riskikeskittymiä koskevat tarkistettavat säännöt, vastapuoliluottoriski, keskusvastapuoliin liittyvät vastuut ja omistusosuudet rahastoissa, tarkistettavat julkistamisvaatimukset sekä uusi markkinariskien raportointikehys.

13. Pankkipaketti sisältää myös useita poikkeuksia kansainvälisesti sovitusta vakavaraisuusvaatimuksista, kuten luottoriskikehykseen sisältyviä kannustimia investoinneille julkiseen infrastruktuuriin ja pk-yrityksiin tai järjestämättömien lainojen myynnin helpottaminen. Se jättää tietyt pankit vakavaraisuusasetuksen ja -direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Pakettiin lisättiin useita toimenpiteitä, joilla pyritään vähentämään pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten pankkien raportointi- ja julkistamisvaatimuksiin liittyvää hallinnollista rasitetta. Siihen lisättiin myös palkitsemista, vastapuoliluottoriskiä ja likviditeettiriskiä koskevia yksinkertaistettuja sääntöjä.
14. Pankkipaketilla muutetaan voimassa olevaa omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimusta (MREL-vaatimus) sekä toisen pilarin ja makrovakauseräkehyksiä. Lisäksi otetaan käyttöön vaatimus, jonka mukaan kolmansien maiden laitoksilla, joilla on merkittävää toimintaa EU:ssa, on oltava EU:ssa väliytönä toimiva emoyritys, sekä uusi moratorioväline kriisinratkaisuviranomaisia varten. Lopuksi tehdään tiettyjä muutoksia, joiden tarkoituksena on sisällyttää vakavaraisuussääntöihin ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä näkökohtia sekä rahanpesun torjunta.
15. EPV ja yhteinen kriisinratkaisuneuvosto antoivat ad hoc -työryhmälle päivityksen pankkipaketin täytäntöönpanosta ja muista kriisinhallintaa ja talletussuojaa koskevista ajankohtaisista kysymyksistä. EPV esitteli MREL-vaatimuksen ja kriisinratkaisukollegioiden seuranta, pankkipaketissa sille annettuja sääntelyvaltuuksia sekä talletussuojadirektiivin täytäntöönpanon tarkastelua. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto käsitteli uusien säädösten täytäntöönpanon erityispiirteitä ja aikataulua sekä pankkeja koskevia odotuksiaan. Valtuuskunnilla oli tilaisuus esittää EPV:lle ja yhteiselle kriisinratkaisuneuvostolle kysymyksiä. Erityistä huomiota kiinnitettiin haasteisiin, jotka liittyvät siirtymiseen alkuperäisestä BRRD/SRMR-kehyksestä tarkistettuun BRRD/SRMR-kehykseen, ottaen huomioon, että useilla pankeilla on jo vanhaan kehykseen perustuvia sitovia MREL-vaatimuksia.

IV JÄRJESTÄMÄTTÖMIEN LAINOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA EU:N TOIMINTASUUNNITELMA

16. Neuvosto kehotti järjestämättömien lainojen käsittelystä heinäkuussa 2017 hyväksymässään EU:n toimintasuunnitelmassa toteuttamaan toimenpiteitä järjestämättömien lainojen ongelmaan puuttumiseksi EU:ssa. Komission yksiköt antoivat rahoituspalvelukomitealle 6. marraskuuta 2019 tilannekatsauksen toimintasuunnitelman eri osien edistymisestä. Komissio antaa toimintasuunnitelman mukaisesti uuden tilannekatsauksen 5. joulukuuta kokoontuvassa Ecofin-neuvostossa. Vaikka järjestämättömien lainojen määrä on kokonaisuudessaan edelleen vähentynyt, on niiden määrä joissakin jäsenvaltioissa edelleen suuri.
17. Komissio ehdotti maaliskuussa 2018 lainsäädäntötoimenpiteiden pakettia. Asetus vakavaraisuusasetuksen muuttamisesta järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimusten osalta uusia järjestämättömiksi muuttuvia lainoja silmällä pitäen (ehdotus järjestämättömiä lainoja koskevista varautumisjärjestelyistä) hyväksyttiin ja tuli voimaan huhtikuussa 2019. Direktiiviehdotuksen käsittely sen sijaan jatkuu edelleen. Se jaettiin kahdeksi eri direktiiviksi sekä neuvostossa maaliskuussa 2019 että Euroopan parlamentissa lokakuussa 2019. Neuvostolla on ollut valtuudet neuvotella Euroopan parlamentin kanssa luoton hallinnoijia ja luoton ostajia koskevasta direktiivistä maaliskuusta 2019 alkaen [ja tuomioistuinten ulkopuolista nopeutettua vakuuksien täytäntöönpanoa koskevasta direktiivistä marraskuusta 2019 alkaen]¹. Neuvosto odottaa nyt, että Euroopan parlamentti vahvistaa kantansa molempiin direktiiveihin, jotta neuvottelut voidaan aloittaa. Lainsäädäntötoimien lisäksi EPV ja Euroopan keskuspankki (EKP) ovat myös puuttuneet järjestämättömiin lainoihin antamalla esimerkiksi ohjeita ja ohjeistusta.

V LOPUKSI

18. Puheenjohtajavaltio pyytää neuvostoa panemaan merkille tämän selvityksen työn jatkamista varten.

¹ Hakasulkeet poistetaan, jos pysyvien edustajien komitea hyväksyy neuvotteluvaltuutuksen 27. marraskuuta ilman keskustelua hyväksyttävänä asiana.